

ናይ ህጹጽ ሓደጋ መወከሲን ናይ ምኽሪ ትካላትን

ናይ ህጹጽ ሓደጋ መደወሊ ቁጽርታት

ናይ ምኽሪ ትካላት

ዘቤታዊ ዓመጽ

ናይ ህጹጽ ሓደጋ መደወሊ ቁጽርታት

ናይ ሃንደበት ሓደጋ መደወሊ ቁጽሪ ኩሉ ግዜ 24 ሰዓታት ክፋት ኢዩ። ሓጺር ቁጽሪ ተለፎን (3 ቁጽሪ) ኩሉ ግዜ ብነጻ ይድወሎ። ንካልእ ቁጽርታት ከም ሕጊ መሰረት ልሙድ ታሪፍ ክፍሊት ይኸፍል።

ሓፈሻዊ ናይ ህጹጽ ምድዋል: 112

በዚ ናይ ህጹጽ ሓደጋ መደወሊ ቁጽሪዚ ናይ ፖሊስ ማእከል፡የራኽብ። ከከም ኩነታት ሓድጋ፡ፖሊስ ከኣ ንዝምልከተን ጨናፍር ይሕብር(ንእብነት: ናይ መጥፋእቲ ሓዊ)

ፖሊስ: 117

በዚ ናይ ህጹጽ ሓደጋ መደወሊ ቁጽሪዚ ናይ ፖሊስ ማእከል፡የራኽብ።

ምክልኻል ባርዕ ሓዊ: 118

በዚ ናይ ህጹጽ ሓደጋ መደወሊ ቁጽሪዚ ናይ መጥፋእቲ ሓዊ ሰራሕተኛታት ማእከል የራኽብ።

ቀዳማይ ረድኤት / ናይ ረዲኤት አገልግሎት: 144

በዚ ቁጽሪዚ: ናይ ቀዳማይ ረዲኤት ሰራሕተኛታት መእከል የራኽብ። ናይ መደወሊ ቁጽሪ 144 ህጹጽ ሓገዝን ናይ ሕክምና መኪና/አምቡላንስ ትጠልበሉ ኮይኑ: እቲ ኩነታት አስጋኢን ክትግምቶ ዘጸግምን ምስዝሸውን ኢዩ። (ንኣብነት: ኣብ ዓቢ ሓደጋ): ናይ መድሃኒት ሓገዝ ኣብ ዘድልየሉ ግዜ: ናብ ናይ ገዛ ሓኪም ብቅዳምነት ምውካስ የድሊ። ካብ ናይ ሰራሕ ሰዓታት ወጻኢ : መብዛሕትኦም ሓካይም ናይ ህጹጽ መደወሊ ቁጽሪ አለዎም። እዚ ቁጽሪ ኣብ ባዕሉ ዝምልስ ተለፎን /አንሰርማሽን/ ወይ ኣብ ናይ ዞባ መጽሔት ሓባሪ ተለፎናት ይርከብ። ንህይወት ኣብ ዜስግእ ኩነታት ናብ ማእከል ህጹጽ ጻውዒት ሕክምና (MNZ) 061 261 15 15 ክትድውል ትኸእል ኢኻ። ኣብዚ ናይ መድሃኒትን ሕክምናዊ ምኽሪን ይረክብ: ብምቕጻል ከኣ ናብ ክኢላታት ይምራሕ(ሓኪም ወይ ሕክምና)። ባዕልኻ ኣብ ከባቢኻ ዝርከብ ናይ ህጹጽ ሕክምና ማእከል ክፍትሽ ወይ ክደሊ ይከኣል።

ፋርማሲ ህጹጽ ኩነታት:- 061 263 75 75

በዚ ቁጽሪዚ ሰብ ኣብ Basel-Landschaft ከምኡውን Basel-Stadt: ኣየናይ ቤት መሸጣ መድሃኒት ኣብ ተረኛ ናይ ህጹጽ ሓደጋ አገልግሎት ይህብ ከምዘሎ ይፈልጥ። ካብዚ ሰብ ካብ ናይ ሰራሕ ሰዓታት ወጻኢ መድሃኒት ክገዝእ ይኸእል።

ናይ ህጹጽ ሓኪም ምድዋል: 061 261 15 15

በዚኢ ቁጽሪዚ ሰብ ኣብ ካንቶን Basel-Landschaft: ኣየናይ ሓኪም ስኒ ኣብ ናይ ህጹጽ ሓደጋ እዋን: አገልግሎት ይህብ ከምዘሎ ይፈልጥ።

ምምራዝ፡ ናይ ህጹጽ መድዋል፡ 145

ሓደ ሰብ ብመርዚ ምስዝምረዝ፡ ወይ ዝተበከለ ኮይኑ ምስዝስምዖ፡ በዚ ቁጽሪዚ ናይ ሓኪም ወይ ክኢላ ሓገዝ ክረክብ ይኽእል። ነዚ ምምራዝ ወይ ምብካል ዝምልከት እንታይ ክግበር ከምዘለዎ ይሕብሩን ይሕግዡን። ንሂወት ኣስጋኢ ኣብ ዝኾነሉ ኣጋጣሚ ግን ቀልጢፍኻ፡ 144 ምድዋል የድሊ። ኣብ ናይ ኢንተርኔት ኣድራሻ ብዛዕባ ምምራዝ/ምብካል ብዙሕ ሓበሬታ ይርከብ።

ምኽሪ ንዓቕሚ ኣዳም ዝበጽሑ፡ 143

"ቁጽሪ ተለፎን143" (ዝተቐረበ ኢድ , Dargebotene Hand) ንብዛዕባ ጸገሞም፡ እንታይነቱ ብዘየገድስ፡ ምስ ዝኾነ ሰብ ክዘራረቡን ክመያየጡን ዝደልዩ ሰባት (ብጀርመን፡ ብፈረንሳይ፡ ብጥልያን) የገልግል። ሰብ ኣብ ኣዝዩ ኣሸጋሪ ኩነታትን፡ ኣብ ግዜ ሻቕሎትን ናብዚ ቁጽሪ ደዊሉ ሓገዝ ክረክብ ይኽእል። ኢ ኣብዚ ዝግበር ዝርርብ፡ ብምስጢር ብምትእምማንን፡ ብዝኾነ ዛዕባን ኢዩ። ከከም ኣድላይነቱ ከኣ ሰብ ንዕኡ ዝሰማማዕ ምኽሪን ሓበሬታን ይወሃቦ። ነዚ ዝምልከት ዝርርብ ብተለፎን፡ ብመይል/መልእኽቲ ወይ ብ SMS ብቻት ክግበር ይከኣል።

ምኽሪ ንቆልዑት / መንእሰያት፡ 147

ቁጽሪ ተለፎን 147 ንቆልዑትን መንእሰያትን፡ ዝተፈላለየ ዓይነት ጸገማቶም፡ ምስ ዝምልከቶም ክኢላታት ክዛረብሉ(ብጀርመን፡ ፈረንሳይ ወይ ጣልያን) ዝኽእል ኢዩ። ኣብ ናይ ኣዝዩ ሽግር ወይ ኣጸጋሚ ኩነታት በዚ ክድወል ይከኣል። በዚ ቁጽሪ ክኢላታት 24 ሰዓታት ክርከቡ ይከኣል። እቲ ዝግበር ዝርርብ ብእምነትን፡ ብምስጢር ዝተሓዘን ኢዩ። ነዚ ዝምልከት ዝርርብ ብተለፎን፡ ብመይል/መልእኽቲ ወይ ብ SMS ብቻት ክግበር ይከኣል።

ናይ ወለዲ ናይ ህጹጽ ምድዋል፡ 0848 35 45 55

ናይ ወለዲ ህጹጽ መደወሊ ቁጽሪ (Elternnotruf) : ክኢላታት ንወለዲ ወይ ካልኣት ሰባት፡ ብዛዕባ ኣተዓባብያ ቆልዑት ዝምልከት ሕቶታት ዝምልስሉ ኢዩ። ኣብዚ ወለዲ ኣብ ልዕሊ ደቆም ካብ መጠን ንላዕሊ ጸቕጢ ወይ ልዕሊ ዓቕሞም ዝእዝዞም ዘለዉ ኮይኑ ምስዝስምዖም ወይ ካብ ካልኣት ቆልዑት ዝተሓቱ ምስዝመስልዎም፡ ንክኢላታት ይውከስ። ኣብዚ ቁጽሪ ሰብ ገለ ቆልዑት ግዳያት ናይ ስነ-ኣእምሮእዊ ጸቕጢ ወይ ኣካልዊ ጸቕጢ ኮይኖም ዘለዉ ኮይኑ ምስዝስምዖ ክውከስ ይከኣል። እቲ ዝግበር ዝርርብ ብእምነትን፡ ብምስጢር ዝተሓዘን ኢዩ። ነዚ ዝምልከት ዝርርብ ብተለፎን፡ ብመይል/መልእኽቲ፡ ንመድሃኒት ዝምልከት ጉዳይ እዚ ቁጽሪ ዝኾነ ሓበሬታ የብሉን።

ኣብ ገዛ ዝፍጸም ጎነጽ / ግጭት (ደቀንስትዮ)፡- 061 681 66 33

ናይ ደቀንስትዮ መዕቆቢ ገዛ (Frauenhaus) ባይደር ባሰል፡ ንካብ ገዝኡ ብሰንኪ ጎነጽ ወይ ግጭት ዝወጽኦ ደቀንስትዮ 24 ሰዓታት ምሉእ፡ ናይ ምኽሪን ሓገዝን ኣገልግሎት ይህብ። መቐርብን ክኢላታትን ኣብዚ ክውከሱ ይከኣል። እቲ ዝግበር ዝርርብ፡ ናይ ምትእምማንን ኣብ ዝደላኻዮን ይካየድ። ኣብዚ ክትውከስ ምስትደለ፡ መልእኽቲ ብምጽሓፍ ክኸውን ይከኣል። ንኣብ ገዛ ዘጋጥም ግጭትን ጎነጽን ዝምልከት፡ ብዛዕባ ግዳያት ዝኾኑ ሰብኡትውን፡ መወከሲ ሓበሬታን፡ ቀጻሊ መስርሕን ኣብ ምዕራፍ ዘቤታዊ ዓመጽ ኣብ hallo-baselland.ch ምውካስ ይከኣል።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብርኹራት ቡለቲን)

www.hallo-baselland.ch/ti/emergencies-and-counselling-services/emergency-numbers

ናይ ምኽሪ ትካላት

ግእለ ናይ ምኽሪ ትካላት ሓፈሻዊ ሕቶታት ይምልሱ። ገለ ከአ ኣብ ፍሉይ ጉዳይን ቴማን ናይ ሂወት መዳያት ብዑምቐት ይትንትኑን ይምልሱን። እቲ ዝወሃብ ኣገልግሎት፡ ካብ ዞና ናብ ዞና ይፈላለ። ከም ሕጊ እቲ ዝወሃብ ምኽሪ ብነጻ ብዘይ ክፍሊት ኢዩ። ብዙሓት ዝተፈላለዩ ትካላት ብናይ ደገ ቋንቋ ኣገልግሎት ይህቡ።

ሓፈሻዊ ናይ ምኽሪ ትካላት

ኣገልግሎት ወጻእተኛታት (ald) ኣብ ፕራተልን ሓደ ማእከል ናይ ምኽሪ ትካል ንስደተኛታት ኢዩ። ናይዚ ትካል ሰራሕተኛታት ንሓፈሻዊ መዓልታቲ ናይ ስዊስ ንጥፈታት ዝምልከት ሕቶታት ይምልሱን ይሕግዙን። ፍሉይ ናይ ምኽሪ ትካል ንክትረክብውን ይሕግዙ። ብተወሳኪ ንሰባት ኣብ ምድላይ ንዕኡም ዝሰማማዕ ናይ ቋንቋ ጀርመን ስልጠናን፡ ናይ ምውህሃድ ኣገልግሎትን ይሕብሩ። ቆጶራ ብምሓዝ (ብተለፎን ወይ ብእካል) ብዝተፈላለዩ ቋንቋ ምዝርራብ ይከኣል። ዝወሃብ ሓበሬታን መወከሲን ብነጻ ብዘይ ክፍሊት ኢዩ። እቲ Anlaufstelle Baselland ብዛዕባ ኸሉ ሕግታት ዕቑባን መጻእተኛታትን ሓበሬታ ይህብ እዩ። ኣብ ጎድኒ ዚ ሓፈሻዊ ናይ ምኽሪ ትካላት፡ ብዝተፈላለዩ ናይ ደገ ቋንቋ ኣብ ዝተውሰነ መንበሪ ቦታታት ሓላፍነት ወሲዶም ኣገልግሎት ዝህቡ ኣለዉ። ብተወሳኺ ናይ ስደት ማሕበር፡ ንጹር ሓበታ ብዝርድኡካ ቋንቋ ንምርካብ ኣገዳሲ ቦታ ኢዩ።

ናይ ከባቢ ምምሕዳር / ናይ ከተማ ምምሕዳር

ኣብ ብዙሕ ኩነታት ምምሕዳር ናይ ትነብረሉ ከባቢ (Gemeindeverwaltung, Gemeindeverwaltung / ናይ ከተማ ምምሕዳር, Stadtverwaltung) እቲ ዝበለጸ ናይ መጀመርታ መጀመሪ መስርሕ ኢዩ። ኣብ ዚ ዝሰርሑ ሰራሕተኛታት ኩሉ ሕቶታት ብቀጥታ ይምልሱ ወይ ናብ ዝምልከቶ ይመርሑ። ኩሎም ምምሕዳር ከባቢታት ናይ ካንቶን Basel-Landschaft ናይ ገዛእ ርእሶም ናይ ኢንተርነት ኣድራሻ ኣለዎም። ኣብዚ ኢንተርነት ኣድራሻ ኩሉ መወከሲ ኣድራሻ፡ ናይ ስራሕ ሰዓታት፡ ናይ ምኽሪ ዝርዝራት ብከፊል፡ ናይ ምውህሃድ ኣገልግሎታት ኣብቲ ከባቢን ይሕብር።

ፍሉይ ሞያዊ ክእለት ዘለዎም ናይ ምኽሪ ማእከላት

ኣብ ዞባ ባሰል ኣብ ሓደ ጉዳይ ወይ መዳይ ህይወት ፍሉይ ክእለት ዘለዎም እተፈላለዩ ምኽሪ ዚህብ ማእከላት ኣሎ። ገለ ኻብዚ ኸአ ዕድመ ስራሕ መንበሪ ትምህርቲ ሓዳር/ፍትሕ ኣተዓባብያ ስድራቤት ገንዘብ (ዕዳ/ባጀት) ጥዕና ዘበታዊ ዓመጻ ሓድነት ኣእምሮኣዊ ጸገማት ጥዕና ሕጻናት ጥንሲ ጸታዊ ርክብ ወልፊ ማሕበራዊ ጉዳያት ኪጥቀስ ይኽእል እዩ። እዚ ኣጋጣሚ እዚ ከከም ዞባ መንበሪ ይፈላለ እዩ። ገሊኡ ኣጋጣሚታት ብኸክለታ እተወደበ ኪኸውን ከሎ መብዛሕትኡ ግዜ ኸአ ኣብ Basel-Stadt እዩ ዚርከብ። እዚ ኣጋጣሚ እዚ ነቶም ካብ ካንቶን Basel-Landschaft ዝመጹ ሰባት ክፉት እንተ ኸይኑ ኣቐዲምካ ብኢንተርነት ፍለጥ። ኣብ ፈለግ ዚግበር ምኽሪ መብዛሕትኡ ግዜ ብናጻ እዩ ዚግበር። ብዛዕባ ገሊኡ ምኽሪ ዚወሃሃደሉ ማእከላት ዚገልጽ ዝርዝር ሓበሬታ ኣብቲ ኣብ hallo-baselland.ch ዚርከብ ጉዳያት ተዘርዚሩ ኣሎ። ምስ ኣገልግሎት ወጻኢ ሃገር ባሰላንድ ኣልድ ወይ ምስ ምምሕዳር ከተማ መንበሪ ኸትራኸብን ምሹእ ምኽሪ ዚወሃበሉ ማእከላት ክትሓትትን ትኽእል ኢኻ። ጀርመንኛ ጽቡቕ ቋንቋ ዘይትዛረብ እንተ ኼንካ ናብቲ ምኽሪ ዚወሃበሉ ማእከል ቅድሚያ ምኽድካ ብዛዕባ ኣማራጺታት ትርጉም ንርእስኻ ኸትሕብራ ኣሎካ። ምናልባት ብኻልእ ቋንቋታት ምኽሪ ይቐርብ እቲ ማእከል ምኽሪ ተርጓሚ ይውድብ ወይ ንሓደ ሰብ ሒዝካዮ ኸትከይድ ትሕተት ትኸውን።

ዓሌታዊ ምፍልላይ

አብ ካንቶናት Basel-Landschaftን Basel-Stadtን ዚርከብ ቀጽሪ ምስ STOPP Rassismus ኩይኑ ነቶም ብሰንኪ ኣድልዎን ዓሌታዊ መጥቃዕትን እተጎድኡ ወይ ከኣ ከምዚ ዝኣመሰሉ ኣድልዎ እተዓዘቡ ሰባት ምኽሪ ዚህብ ማእከል ይህብ እዩ። እቲ ምኽሪ ምስጢራውን ብናጻን እዩ። ብሕታዊ ምይይጥ ብኢንተርነት ዚግበር ምኽሪ ወይ ብተሌፎን ዚግበር ምኽሪ ይከኣል እዩ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.hallo-baselland.ch/ti/emergencies-and-counselling-services/counselling-services

ዘቤታዊ ዓመጽ

ዘቤታዊ ዓመጽ (häusliche Gewalt) ክልኩል እዩ። ክትኸሰስ እያ። ዘቤታዊ ዓመጽ እንተ ኣጋጠሙካ ሓገዝ ምርካብ ኣገዳሲ እዩ። ንዝተፈላለዩ ኣካላት ምሕባር፣ ምምካርን ምድጋፍን፣ እቲ ምምኸኻር መብዛሕትኡ ግዜ ምስጢራዊን ብነጻን እዩ። ኣድላዩ እንተኾይኑ ተርጓሚ ወይ ኣስተርጓሚት ክትርጉም ይኽእሉ።

ኣብ ሓደጋ ግዜ

ተወሳኺ ሓበሬታ ኣብ ናይ ሓደጋ ግዜታት ንሓገዝ ኣብዚ ይርከብ:

- ህጹጽ ጻውዒት ፖሊስ (24h)፣ ተሌ. 112 ወይ 117፣ www.polizei.bl.ch
- መዕቆቢ ደቂ ኣንስትዮ beider Basel (24h)፣ ተሌ. 061 681 66 33፣ www.frauenhaus-basel.ch
- ማእከል ጻውዒት ህጹጽ ሕክምና (24h)፣ ተሌ. 061 261 15 15፣ www.mnzbasel.ch
- ክፍልታት ህጹጽ ረድኤት ኣብ ካንቶንስፒታል Baselላንድ (Liestal, Laufen, Bruderholz), www.ksbl.ch/notfall
- እንዳ ስነ-ኣእምሮ Baselላንድ (24h)፣ ተሌ. 061 553 56 56፣ www.pbl.ch/notfall

ዘቤታዊ ዓመጽ እንታይ እዩ?

ዘቤታዊ ዓመጽ (häusliche Gewalt) ኣብቲ ቤተሰብ ወይ ዕርክነት ዝህሉ ዓመጽ እዩ፡- ኣብ መንጎ ምርዕዎት ሰባት ወይ ብሓንጎብ ዘለው ወይ ዝነበሩ ሰባት። ብሓንጎብ ዝነበሩ እንተኾይኖም ዘገድስ ኣይኮነን። ኣብ መንጎ ወለድን ቆልዑን ወይ ኣብ መንጎ የሕዋትን/ኣሓትን ድማ ዘቤታዊ ዓመጽ እዩ።

ዝተፈላለዩ ዓይነታት ዘቤታዊ ዓመጽ ኣለው — ኣካላዊ፣ ስነ ኣእምሮኣዊ፣ ጾታዊን ቁጠባዊን ዓመጽ። ንኣብነት፣ ቀጻሊ ጸርፊ፣ ምኽልካል ርክብ፣ ማእሰርቲ፣ ምድፋእ፣ ምቁጽጻር፣ ሓደ ሰብ ጾታዊ ርክብ ክገብር ምግዳድ፣ ገንዘብ ምውሳድ፣ ሓደ ሰብ ቋንቋ ንክምሃር ምኽልካልን ቆልዑ ዕሸሽ ምባልን። ምፍርራህ ድማ ዘቤታዊ ዓመጽ እዩ። ዘቤታዊ ዓመጽ ክልኩል እዩ።

ዝኾነ ሰብ ብዘቤታዊ ዓመጽ ክጉዳእ ይኽእል። መንእሰይን ዓበይቲ ሰባትን፣ ናይ ስዊዝ ፓስፖርት ዘለዎምን ዘይብሎምን ሰባት፣ ሃብታማትን ድኻታትን ስድራታት። ግዳያት ሓገዝ ክረኽቡ ኣገዳሲ እዩ።

ኣገልግሎት ምኽሪ ንዝተተንከፉ

ምስጢራዊን ካብ ክፍሊት ናጻን። ተርጓሚ ይካኣል እዩ።

- ናይ ግዳይ ደገፍ beider Basel፣ ተሌ. 061 205 09 10፣ www.opferhilfe-beiderbasel.ch
- ግዳይ ደገፍ ቻት ምኽሪ፣ www.opferhilfe-beiderbasel.ch/chat
- ቤት ኣንስቲ beider Basel (24h)፣ ተሌ. 061 681 66 33፣ www.frauenhaus-basel.ch
- ናይ ደቂ ተባዕትዮ ቤት ጽሕፈት ዞባ Basel፣ ተሌ. 061 691 02 02፣ www.mbrb.ch/beratung
- እታ ዝቐረበት ኢድ (Dargebotene Hand) (24h)፣ Tel. 143፣ www.143.ch

ሓገዝ ንዓመጽ ንዝፍጽሙ ሰባት

አብቲ መደብ ትምህርቲ ዘቤታዊ ዓመጽ፡ ተሳተፍቲ ግርጭታት ብዘይ ዓመጽ ምፍታሕ ይመሃሩ። እቲ ቅድመ-ምድላው ንዓባይቲ ዝዓለመ እዩ። እቲ ቅድመ-ምድላው ብነጻ እዩ።

ዝኾነ ሰብ ብቐልጡፍ ዘዘራርቦ ሰብ ዘድልዮ ምስ "ዝቐረበ ኢድ" (Dargebotene Hand) ክረኽቦ ይኽእል (ተሌፎን፡ መልእኽቲ ቴክስት፡ ዕላል፡ ፖስታ)። ኩሉ ግዜ ኣብኡ ሰብ ኣሎ። ብለይቲ እውን። ስምካ ከይገለጽካ (ስምካ ከይገለጽካ) እውን ክትምዝገብ ትኽእል ኢኻ።

ቆልዑ

አብ ገዛ ዓመጽ ዘጋጥምሎ ህጻናት ሓገዝ የድልዮም። ህጻናት ኣብ ገዛ ዘቤታዊ ዓመጽ ምስ ዘጋጥምሎ ንዕብየቶም ብኣሉታ ይጸልዎ። ዋላ እቲ ዓመጽ ብቐጥታ ናብቶም ህጻናት ዘይዓለመ። ኣብ ገዛ ዓመጽ ዘጋጥምሎ ህጻናት ካብ ስድራቤት ወጻኢ ምስ ዝኾነ ሰብ ብዛዕባኡ ክዛረቡ ኣገዳሲ እዩ። ንኣብነት፡ መምህራን፡ ማሕበራዊ ስራሕ ቤት ትምህርቲ፡ ወለዲ ኣዕሩኽ ወይ ጎረባብቲ።

ገለ ቆልዑ ስቕ ኢሎም ይሳቐዩ፡ ገለ ድማ ምልክታት የርእዩ። ንኣብነት፡ ኣብ ቤት ትምህርቲ ጸገማት፡ ኣብ ዓራት ምጥሓል፡ ሕማም ርእሲ፡ ጸገም ኣመጋግባ ወይ ድቃስ፡ ምስ ካልኣት ህጻናት ኣብ ምትሕሓዝ ጸገም ወይ ምጥቃዕ።

ሓገዝ ግዳይ (Opferhilfe) ንህጻናት ዘቤታዊ ዓመጽ ምስ ዘጋጥምሎ ይምዕድ። ህጻናትን መንእሰያትን ንፕሮጂክቲቲቲ ለይትን መዓልትን (ተሌፎን 147) ደዊሎም ወይ ብኤስኤምኤስ፡ ቻት ወይ ኢመይል ክረኽቡዎም ይኽእሉ። እቲ ክኢላ ብዛዕባ እቲ ዕላል ንዝኾነ ሰብ ኣይነግርን እዩ። ንሳ ነቲ ፍታሕ ንምድላይ ትሰምዕን ትድግፍን እያ። እቲ ጻውዒት ብነጻ እዩ። ዝኾነ ስም ምጥቃዕ ኣየድልዮን እዩ።

ጸታዊ ዓመጽ

ከምኡውን ጸታዊ መጥቃዕቲ ኣብ መሻርኽትን ስድራን ይፍጸም። ጸታዊ ዓመጽ ዓይነት ዘቢታዊ ዓመጽ እዩ። ንፖሊስ ክሕበር ይኽእል እዩ። ግዳይ ዋላኳ ንፖሊስ ክሕብር እንተዘይፈተወ፣ ድሕሪ እቲ መጥቃዕቲ ሕክምናዊ መርመራ ክረክብ ኣገዳሲ እዩ።

እቲ ናይ ካንቶን ሆስፒታል Baselland (Kantonsspital Baselland) ብምስጢራዊ/ብስቲር ይሕክም።

- እቲ ሓኪም ንማንም ሰብ ኣይነግርን።
- ዝኾነ ዓመጽ ይስነድ እዩ።
- ደሓር እቶም ሰነዳት ንፖሊስ ክወሃቡ ይኽእሉ እዮም። ኣገዳሲ መርትዖ እዩ።
- እቲ ሓኪም ምስ ኣገልግሎታት ደገፍ ግዳይ (Opferhilfe) ርክባት ክገብር ይኽእል እዩ።

ኣብ መንጎ እቲ ዓመጽን እቲ መርመራን:

- ግዳይት ዋላኳ የእዳዎም ክሕጸቡ የብሎምን።
- እንተተኻኢሉ፣ ግዳይት ናብ ሽቓቕ ክኸዱ የብሎምን።
- ግዳይት ክዳውንቶም (ከይተሓጽቡ) ናብ መርመራ ከምጽእዎ ይግብኡም።

ናብ ፖሊስ ሓብር:

ገለ ገበናት ዘቢታዊ ዓመጽ ብቐጥታ ብፖሊስ ይኸሰሱ። ስለዚ ቅድሚ ናብ ፖሊስ ጸብጻብ ምቕራብካ ካብ ደገፍ ግዳይት (Opferhilfe) ምኽሪ ምሕታት ኣገዳሲ እዩ። ስለዚ ውሳኔታትካ ብጽቡቕ ኣብ ግምት ብምእታውን ኩሉ ተኽእሎታት ፈሊጥካን ክትገብር ትኽእል ኢኻ። ፖሊስ ብዛዕባ ጸብጻባት ጸታዊ ዓመጽ ተመኩሮ ኣለዎም። ዳህሳስ ብተመሳሳሊ ጸታ ዝካየድ እዩ። እቲ ፀብፃብ ናብ ጣብያ ፖሊስ ምቕራብ ይከኣል። እትኣምኖ ሰብ ወይ ካብ ደገፍ ግዳይት ዝመጸ ክኢላ ምሳኻ ክትወስድ ትኽእል ኢኻ።

መሰል ነባሪ

ሓደ ሰብ ብሰንኪ ሓዳር ኣብ ስዊዘርላንድ ኮይኑ ዘቢታዊ ዓመጽ እንተ ኣጋጢዎዎ፣ ከከም ኩነታቲ ድሕሪ ምፍልላይ ኣብ ስዊዘርላንድ ክጸንሕ ይኽእል። ኩሉ ኩነታት ዝተፈለየ እዩ። ስለዚ ምኽሪ ምሕታት ኣገዳሲ እዩ። ደገፍ ግዳይ (Opferhilfe) ደገፍ ክህብ ይኽእል። እቲ ምምኽኻር ብነጻን ምስጢራዊን እዩ። እቲ ዓመጽ ዘርኢ መርትዖ ክህሉ ኣገዳሲ እዩ። ንኣብነት፡ ስእሊ መጉዳእቲ፣ ኣብ ዋትስአፕ፣ ፌስቡክ ወዘተ ናይ ምፍርራሕ ወይ ግህሰት ስክሪን ሾት እቲ መርትዖ ኣብ ውሑስ ቦታ ክቐመጥ ይግባእ። ንኣብነት ምስ ዓርኪ ወይ ኣብ ስራሕ፣ ገለ ካብ ከባቢ ዝመጹ ሰባት ብዛዕባ እቲ ዓመጽ እንተፈሊጦም እውን ጽቡቕ እዩ።

ብዘይፍቓድ ምክትታል (Stalking) እንታይ እዩ?

ምሒር ምጥማት፣ ምትንኻፍ፣ ምክትታልን ምሽጋርን ብዘይፍቓድ ምክትታል (Stalking) እዩ። እዚ ድማ ኣንጻር ድሌት ክትትል ዝግበረሉ ሰብ ዝግበር እዩ። እዞም ከምኡ ዝገብሩ መብዛሕትኡ ግዜ ነቲ ግዳይ (ናይ ቀደም መሻርኽቲ) ፍሉጣት እዮም፣ ይኹንምበር ኣጋይሽ ክኾኑ ይኽእሉ እዮም። ንኣብነት፡- ብዙሓት ናይ ጽሑፍ መልእኽትታት፣ ኢሜይላትን ካልኦት መልእኽትታት ምልኣኻ፣ ኣብ ስራሕ ወይ ገዛ ምጽንታው፣ ኣብ ተሌፎን ምግፋዕ፣ ዘይተደለዩ ውህብቶታትን ናይቲ ሰብ ከባቢ ሓበሬታ ምርካብ።

እቲ ምክትታል ክረጋገጽ ዝኽእል ክኸውን ኣገዳሲ እዩ። ንኣብነት፡ ግዳይት ናይ ነፍስወከፍ ተግባራት ምክትታል መዝገብ ክሕዝ ምኽኣል (ንኣብነት ውህብቶታት፣ መዘኻኸሪታት፣ ጻውዒት ተሌፎን)፣ ግዳይት ኣብ ከባቢኦም ዘለው ሰባት ክሕብሩ ይኽእሉ ከምኡውን ናይ ዝኾኑ መልእኽትታት (WhatsApp፣ Facebook፣ ወዘተ) ስክሪንሾት/ስእልታት ክወስዱ ይኽእሉ።

ግዱድ መርዓ ግለት እንታይ እዩ?

ሓደ ሰብ ብጸቕጢ ስድራን አጻር ድሌት ናይቲ ሰብን ካልእ እንተተመርዕዩ ግዱድ መርዓ (Zwangsheirat) ተባሂሉ ይጽዋዕ። እቲ መርዓ ተቀባልነት አይህልዎን። ሰባት አብ መርዓ ክጸንሑ ወይ ክፈላለዩ እንተድልዮም ናይ ምምራጽ መሰል አለዎም። እንተድኣ ሓደ ሰብ ብዘይ ናይቲ ካልእ ድሌት አብ መርዓ ተጸኒሑ፣ ግዱድ መርዓ ተባሂሉ ይጽዋዕ። አብነታት ምግዳድ፡- ንምቅላዕ ምህዳድ፣ ስነ አእምሮአዊ ጸቕጢ ወይ አካላዊ ዓመጽ። ግዱድ መርዓታት አብ ስዊዘርላንድ ክልኩላት እዮም።

ናይ ባል አንስተይቲ ምቁራጽ (ምኽንሻብ) እንታይ እዩ?

አብ ባል አንስተይቲ ምቁራጽ (ምኽንሻብ / Mädchenbeschneidung FGM/FGC)፣ ናይታ ባል አንስተይቲ ብልዕቲ ይቁረጽ። ዝተፈላለዩ ቅርጽታትን ልምድታትን አለው። ዝተኸንሸባ አዋልድን ደቂ አንስትዮን ብሰንኪ ምኽንሻብ መብዛሕትኡ ግዜ ጥዕናውን ስነ አእምሮአዊን ሳዕቤናት ይሳቀያ። ምቁራጽ አዋልድ (ምኽንሻብ) ክልኩል እዩ። ከምኡ'ድማ ወለዲ ንውላዶም ካብ ስዊዘርላንድ ወጻኢ ንምቁራጽ (ምኽንሻብ) አዳልዮም ብሕጊ ተሓተቲ እዮም።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክአድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.hallo-baselland.ch/ti/emergencies-and-counselling-services/hausliche-gewalt